

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
مرکز آمار ایران

یافته‌های مهم
سرشماری عمومی کشاورزی
۱۴۰۳

یافته‌های مهم

بهره‌برداران و بهره‌برداری‌های کشاورزی

در سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳، تعداد ۴۰۳۲۹ هزار بهره‌بردار در سطح کشور شناسایی و فهرست شده، که برای ۳۵۰۹۷۹ بهره‌بردار به دلایل مختلف، امکان تکمیل پرسشنامه فراهم نشده است. سهم این بهره‌برداران در نقاط روستایی ۶۳٪ درصد و در نقاط شهری ۲۵٪ درصد بوده است. آمارهای این نشریه، اطلاعات بهره‌برداران بدون پرسشنامه را در بر نمی‌گیرد. شایان ذکر است که با توجه به تعاریف مربوط، شغل اصلی بهره‌برداران سرشماری شده لزوماً «کشاورزی» نیست.

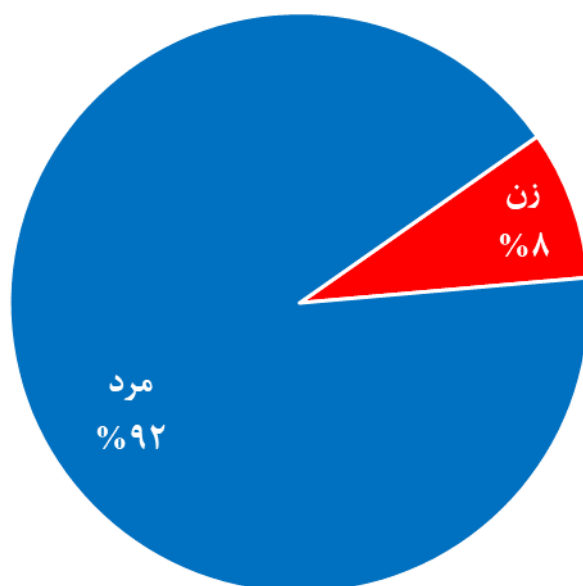
سرشماری نشده (فاقد پرسشنامه)		سرشماری شده (دارای پرسشنامه)	فهرست شده	موقعیت جغرافیایی بهره‌برداری
درصد	تعداد			
۰/۸۳	۳۵۰۹۷۹	۴۰۲۹۲۵۷۷	۴۰۳۲۸۵۵۶	کل
۲/۲۵	۱۲۰۱۶۰	۵۲۹۰۰۷۷	۵۴۱۰۲۳۷	شهری
۰/۶۳	۲۳۸۹۱	۳۰۷۶۳۵۰۰	۳۰۷۸۷۳۱۹	روستایی

تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی کشور ۴۲۵۱ هزار بهره‌برداری بوده است. از این تعداد، ۳۰۸۳ هزار بهره‌برداری متعلق به خانوارهای معمولی ساکن در آبادی یا شهر مورد آمارگیری، ۱۱۳۷ هزار واحد متعلق به بهره‌برداران غیر ساکن، ۲۲۰۶۳۷ واحد متعلق به خانوارهای معمولی غیر ساکن و ۸۲۷۵ واحد متعلق به شرکت‌های رسمی و مؤسسه‌های عمومی است.

جنس و سن و سواد بهره‌برداران حقیقی

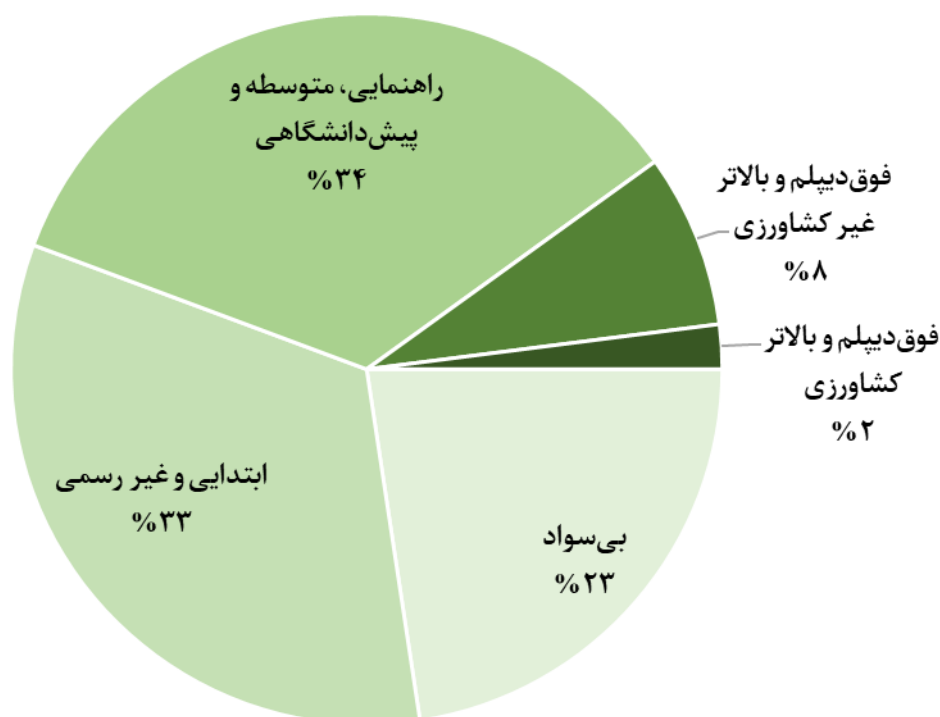
در این سرشماری، تعداد بهره‌برداری‌های متعلق به اشخاص حقیقی ۴۲۴۳ هزار بهره‌برداری بوده که این بهره‌برداری‌ها توسط ۳۸۸۹ هزار بهره‌بردار مرد و ۳۵۳ هزار بهره‌بردار زن مدیریت می‌شده‌اند. نمودار ۱ درصد بهره‌برداری‌های متعلق به اشخاص حقیقی را به تفکیک جنس بهره‌بردار نشان می‌دهد.

نمودار ۱- درصد بهره‌برداری‌های متعلق به اشخاص حقیقی، به تفکیک جنس بهره‌بردار

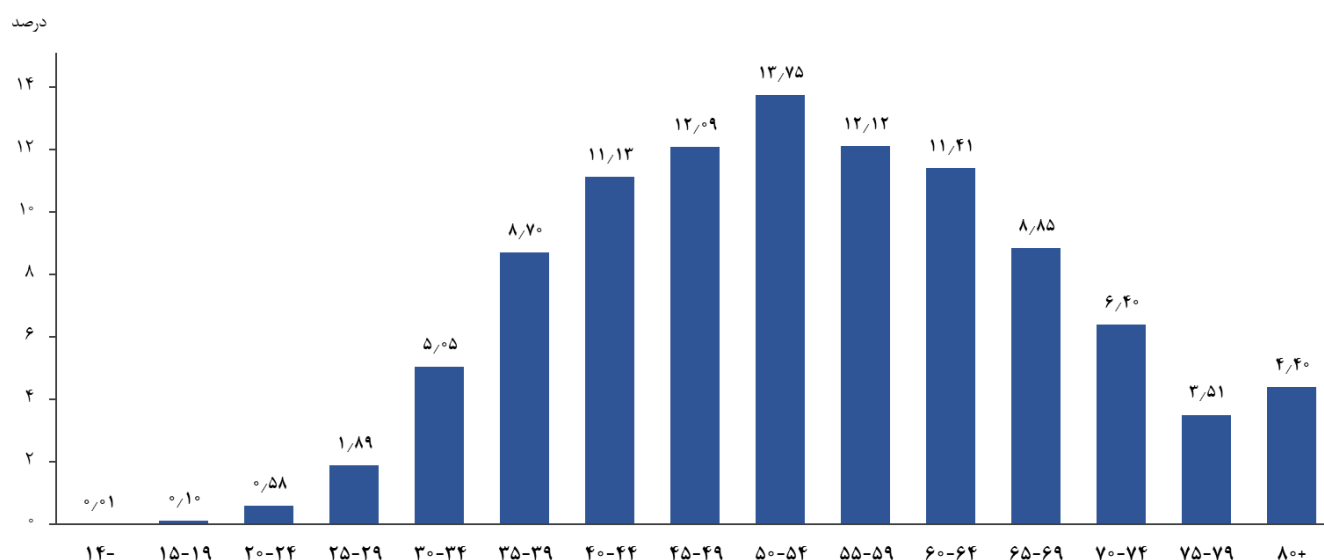
در این سرشماری، تعداد بهره‌برداران باسواد ۳۲۸۴ هزار و تعداد بهره‌برداران بی‌سواد ۹۵۹ هزار بوده است. (طبق تعاریف سرشماری، اطلاعات مربوط به سن و جنس و تحصیلات در خصوص شرکت‌های رسمی و مؤسسه‌های عمومی گردآوری نشده است.) نمودار ۲ وضع سواد و تحصیلات بهره‌برداران را نشان می‌دهد.

نمودار ۲- درصد بهره‌برداران کشاورزی به تفکیک وضع سواد و سطح تحصیلات

همچنین نتایج حاصل از این سرشماری نشان می‌دهد که سن ۶۰ درصد از بهره‌برداران، بیش از ۵۰ سال بوده است. میانگین سن بهره‌برداران، ۵۳ سال بوده است. نمودار ۳ توزیع سن بهره‌برداران را نشان می‌دهد.

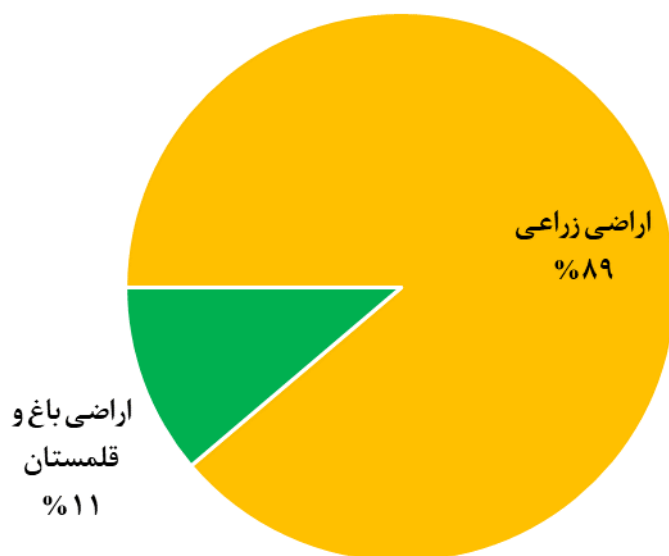
نمودار ۳- درصد بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک سن بهره‌بردار بر حسب سن

کاربری اراضی کشاورزی

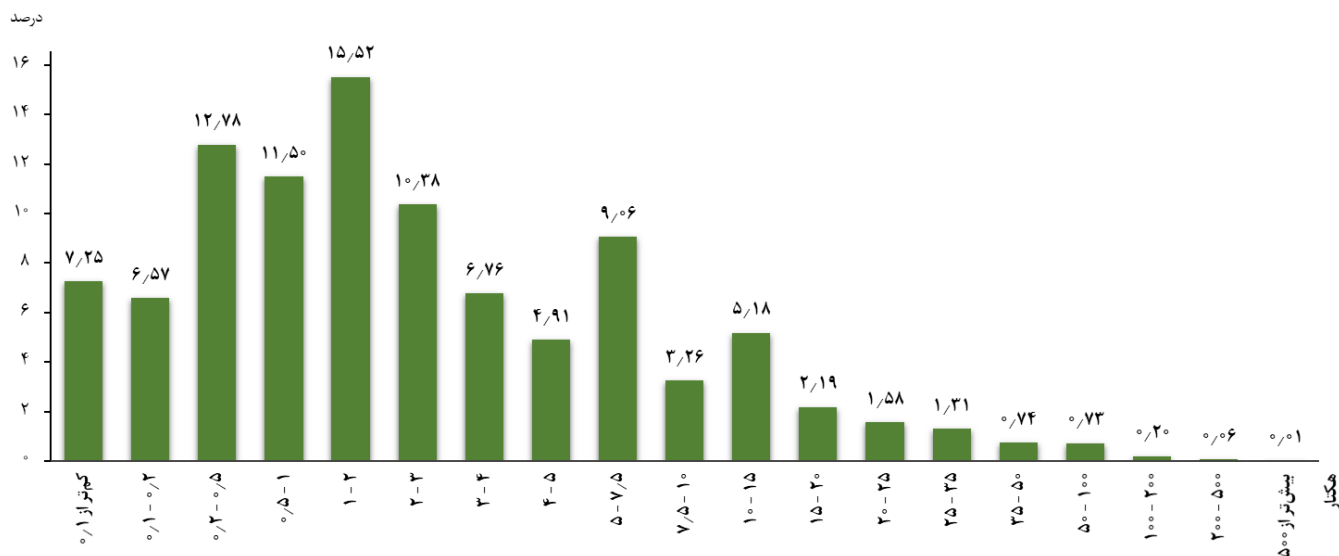
بر اساس نتایج این سرشماری، ۳۰۶۵۵ هزار بهره‌برداری کشاورزی دارای زمین کشاورزی (زراعی یا باغ و قلمستان) بوده‌اند. مساحت اراضی کشاورزی این بهره‌برداری‌ها ۱۷۳۷۹ هزار هکتار بوده که ۸۹ درصد از آن اراضی زراعی و ۱۱ درصد اراضی باغ و قلمستان بوده است. نمودار ۴ نسبت مساحت اراضی کشاورزی کشور به تفکیک نوع کاربری را نشان می‌دهد.

نمودار ۴- درصد مساحت اراضی کشاورزی به تفکیک نوع کاربری

نمودار ۵ نسبت بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک وسعت اراضی کشاورزی را نشان می‌دهد.

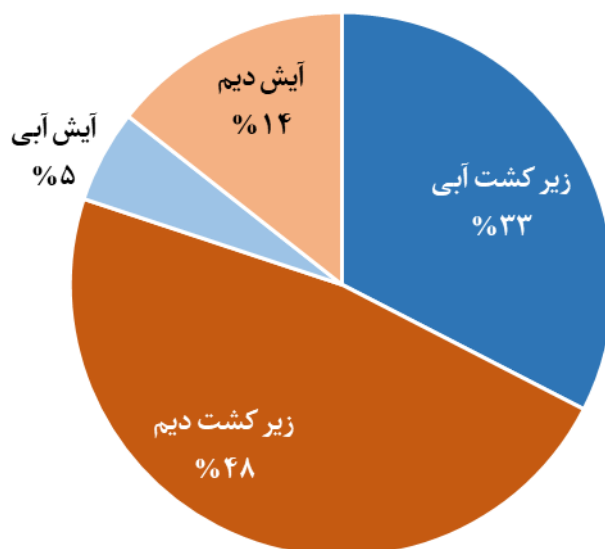
نمودار ۵- درصد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک وسعت اراضی کشاورزی بر حسب هکتار

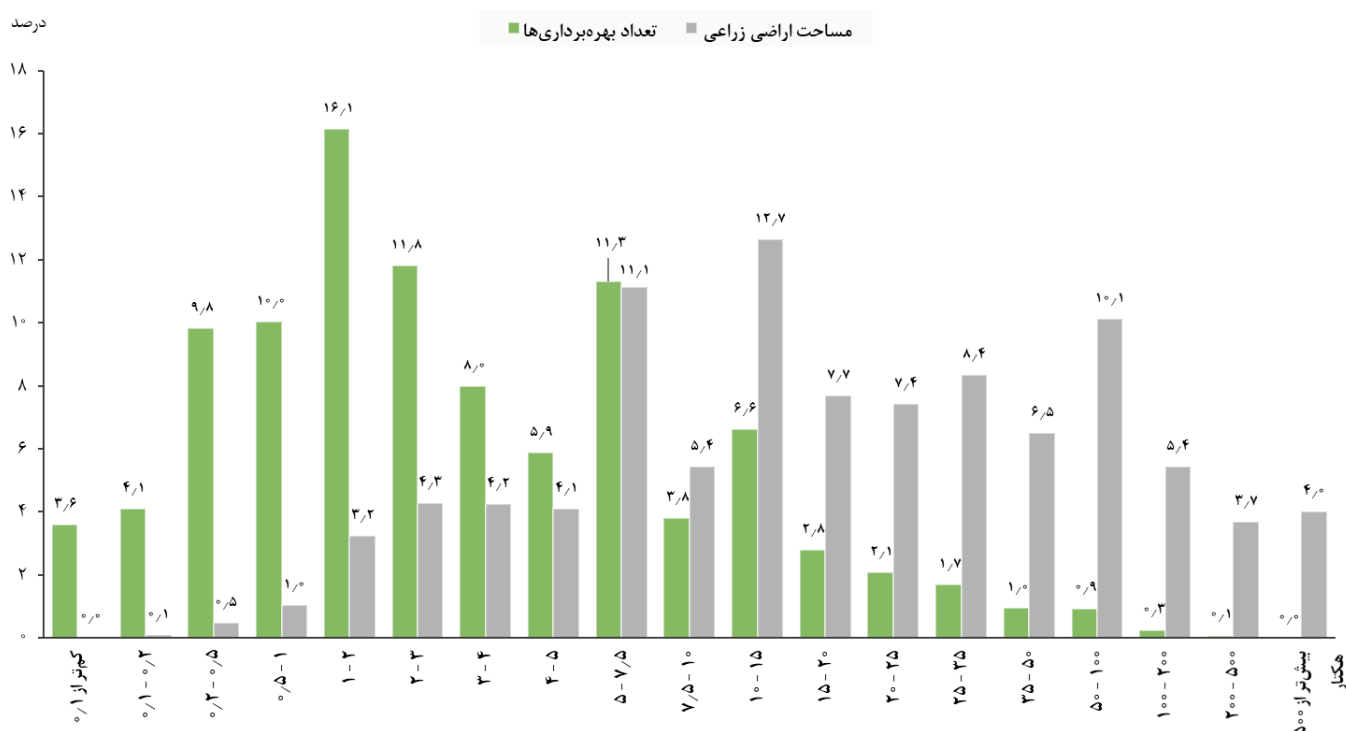
اراضی زراعی

مساحت اراضی زراعی کشور ۱۵۴۳۱ هزار هکتار بوده که ۸۰ درصد از آن زیر کشت محصولات سالانه، و بقیه آیش بوده است. مساحت اراضی زراعی آبی کشور ۵۸۷۵ هزار هکتار بوده که ۸۵/۵ درصد آن زیر کشت محصولات سالانه آبی، و بقیه تحت آیش آبی بوده است. مساحت اراضی زراعی دیم کشور ۹۵۵۶ هزار هکتار بوده که ۷۶/۷ درصد از آن زیر کشت محصولات سالانه دیم، و بقیه تحت آیش دیم بوده است. نمودار ۶ نسبت اراضی زراعی کشور به تفکیک آبی و دیم، و زیر کشت و آیش را نشان می‌دهد.

نمودار ۶- درصد اراضی زراعی به تفکیک آبی / دیم، و زیر کشت / آیش

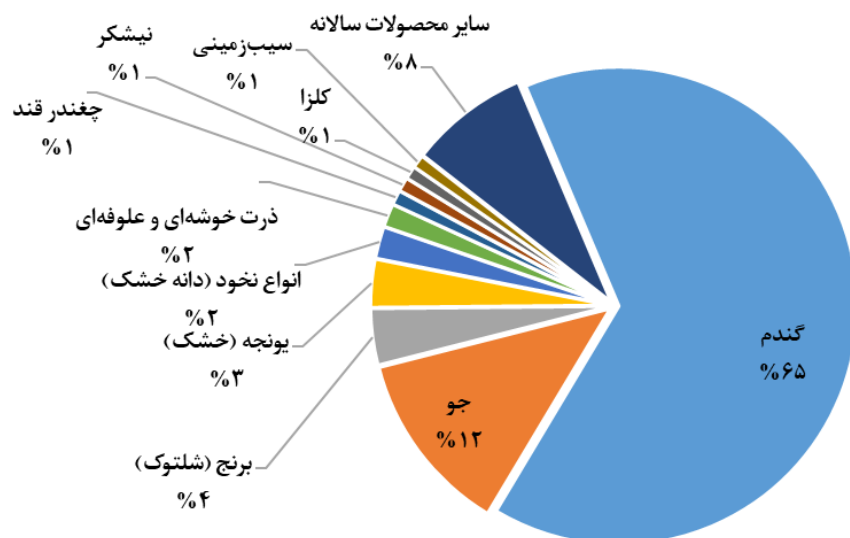

نمودار ۷- تعداد بهره‌برداری‌ها و مساحت اراضی زراعی در طبقات اراضی زراعی

تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی که به فعالیت زراعت مشغول بوده‌اند، ۲۶۴۴ هزار بهره‌برداری بوده است. سطح کاشت زراعت‌های انجام‌شده در اراضی زراعی (شامل کاشت مجدد) و کاشت زیر درختان باغ‌ها ۱۲۸۸۲ هزار هکتار بوده، که ۵۴۳۲ هزار هکتار به کشت محصولات سالانه آبی، و ۷۴۵۰ هزار هکتار به کشت محصولات سالانه دیم اختصاص داشته است. از اراضی زیر کشت محصولات سالانه، ۸۳۷۲ هزار هکتار به کشت گندم، ۱۶۰۳ هزار هکتار به کشت جو، ۴۹۱ هزار هکتار به کشت برنج (شلتوک)، و بقیه به کشت سایر محصولات سالانه اختصاص داشته است. نمودار ۸ نسبت سطح کاشت محصولات سالانه را به تفکیک محصولات مهم نشان می‌دهد.

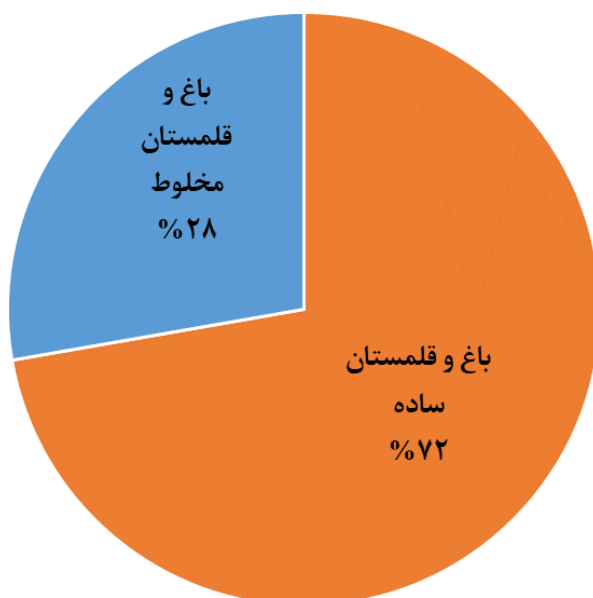
نمودار ۸- درصد سطح کاشت محصولات سالانه به تفکیک محصول

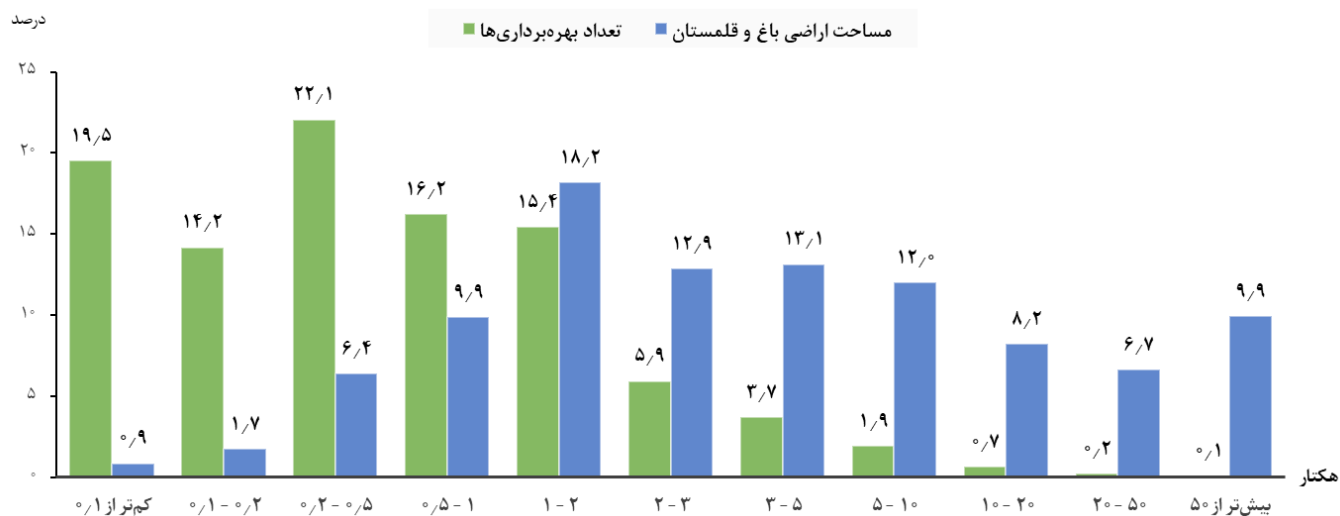
اراضی باغ و قلمستان

نتایج این سرشماری نشان داد تعداد ۲۰۰۸ هزار بهره‌برداری با مساحت ۱۰۹۴۸ هزار هکتار باغ و قلمستان در کشور وجود داشته، که ۱۰۴۰۷ هزار هکتار به صورت باغ ساده (تک محصولی) و حدود ۵۴۰ هزار هکتار به صورت باغ مخلوط (چند محصولی) بوده است. نمودار ۹ نسبت مساحت باغ‌ها و قلمستان‌های کشور به تفکیک ساده و مخلوط را نشان می‌دهد.

نمودار ۹- درصد اراضی باغ و قلمستان ساده و مخلوط

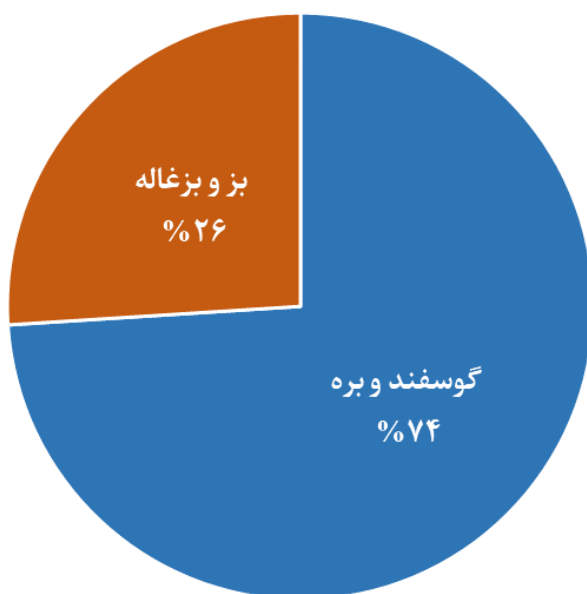
نمودار ۱۰- تعداد بهره‌برداری‌ها و مساحت اراضی باغ و قلمستان‌ها در طبقات مختلف وسعت اراضی باغ و قلمستان

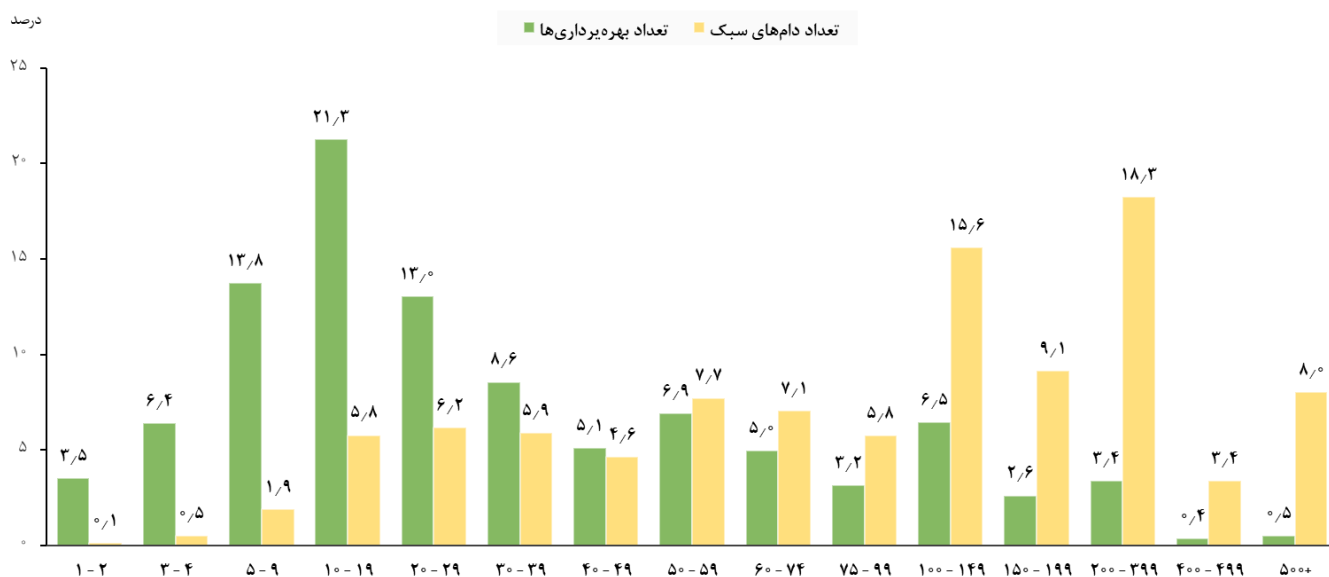
پرورش دام

بر اساس نتایج حاصل از این سرشماری، در ۱۱۶۳ هزار بهره‌برداری دام سبک جمعاً ۳۹۰۲۲۸ هزار رأس گوسفند و بز، و ۱۳۰۷۸۷ هزار رأس بز و بزغاله نگهداری می‌شود. نمودار ۱۱ نسبت انواع دام سبک را نشان می‌دهد.

نمودار ۱۱- درصد انواع دام سبک

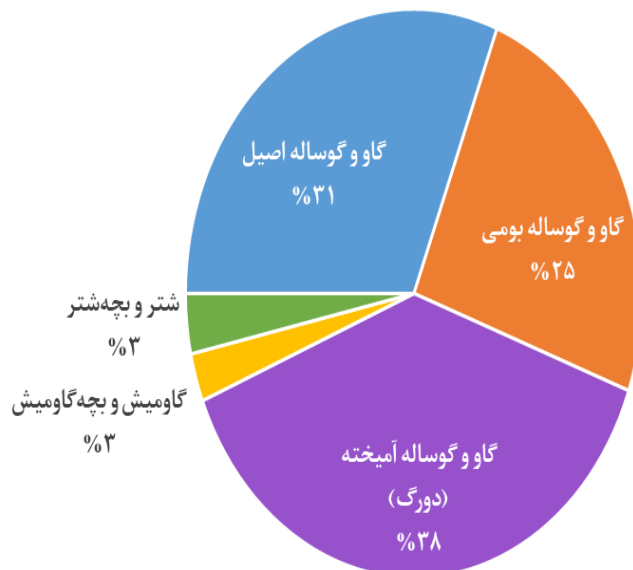

نمودار ۱۲- تعداد بهره‌برداران و تعداد دام‌های سبک در طبقات مختلف تعداد دام سبک

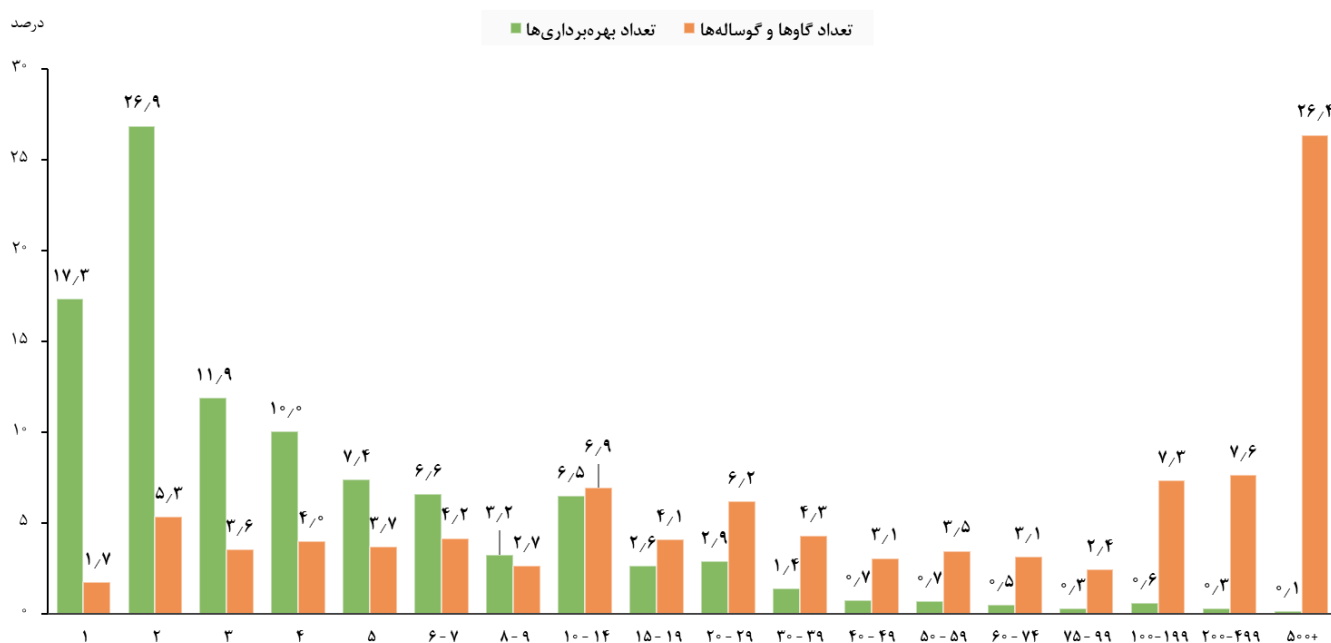

نتایج حاصل از این سرشماری نشان می‌دهد که ۵۳۳ هزار بهره‌بردار کشاورزی به فعالیت پرورش دام سنگین (گاو و گوساله، شتر و بچه شتر، گاومیش و بچه گاومیش) اشتغال داشته‌اند. «تعداد گاو و گوساله در این بهره‌برداری‌ها ۵۱۴۷ هزار رأس»، «گاومیش و بچه گاومیش ۱۴۹ هزار رأس»، و «شتر و بچه شتر ۱۸۷ هزار نفر» بوده است. تعداد گاو و گوساله اصیل ۱۶۹۵ هزار رأس، نژاد بومی ۱۳۵۱ هزار رأس، و نژاد آمیخته (دورگ) ۲۱۰۱ هزار رأس بوده است. نمودار ۱۳ نسبت انواع دام سنگین و نژادهای مختلف گاو و گوساله را نشان می‌دهد.

نمودار ۱۳- درصد انواع دام سنگین و نژادهای مختلف گاو و گوساله

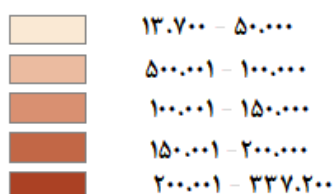

نمودار ۱۴ - تعداد بهره‌برداری‌ها و تعداد گاوها و گوساله‌ها در طبقات مختلف تعداد دام سنگین

نقشه‌های موضوعی

تعداد بهره‌برداران کشاورزی به تفکیک استان در سال ۱۴۰۳

مساحت اراضی زراعی به تفکیک استان در سال ۱۴۰۳

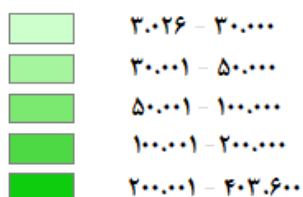
هڪٿار

	$27 \dots - 1 \dots$
	$1 \dots - 25 \dots$
	$25 \dots - 4 \dots$
	$4 \dots - 1 \dots$
	$1 \dots - 1.575 \dots$

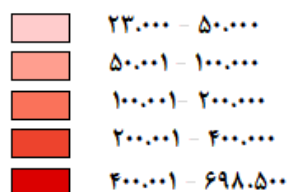
مساحت اراضی باغ و قلمستان به تفکیک استان در سال ۱۴۰۳

هکتار

تعداد دام سنگین به تفکیک استان در سال ۱۴۰۳

تعداد دام سبک به تفکیک استان در سال ۱۴۰۳

۳۴۹,۰۰۰ - ۱,۰۰۰,۰۰۰
۱,۰۰۰,۰۰۱ - ۲,۰۰۰,۰۰۰
۲,۰۰۰,۰۰۱ - ۲,۵۰۰,۰۰۰
۲,۵۰۰,۰۰۱ - ۴,۰۰۰,۰۰۰
۴,۰۰۰,۰۰۱ - ۶,۱۶۱,۰۰۰